

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27012450	CPI Plurilingüe Dr. López Suárez	O Saviñao	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Ciencias da Natureza	1º Pri.	3	105

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	13
4.2. Materiais e recursos didácticos	17
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	17
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	18
6. Medidas de atención á diversidade	19
7.1. Concreción dos elementos transversais	20
7.2. Actividades complementarias	21
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	21
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	23
9. Outros apartados	23

1. Introducción

A Lei Orgánica 3/2020, do 29 de Decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, do 3 de Maio, de Educación establece no seu artigo 91 como a primeira das funcións correspondentes aos docentes a elaboración da programación da/s área/s correspondentes. Este documento será de importancia a nivel curricular do proceso de ensino- aprendizaxe durante o presente curso académico 2022/2023, seguindo as pautas establecidas na comisión de coordinación pedagóxica e equipo de ciclo.

Esta programación didáctica está pensada para ser levada a cabo dende a área de Ciencias da Natureza no CPI Dr. López Suárez (O Saviñao), situado nun entorno rural o cal conta cunha gran cantidade de zonas verdes.

O alumnado para o cal se elaborou dita programación atópase no primeiro curso da etapa, polo que conta con seis anos de idade aproximadamente.

O alumnado adquirirá conceptos, destrezas e actitudes relacionadas co coñecemento e a organización dos seres vivos, a materia, as forzas e as formas de enerxía; o respecto cara aos seres vivos e a súa contorna a favor da consecución dos Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable, así como o funcionamento do corpo humano, para abordar a importancia do coidado da saúde e o benestar emocional. Por outra banda, o avance das tecnoloxías e a súa influencia na vida cotiá, fai preciso que o alumnado coñeza as tecnoloxías que o rodea e faga un uso seguro, eficaz e responsable das mesmas.

Todo isto levarase a cabo nas 6 unidades didácticas que conforman esta programación, quedando dúas unidades en cada trimestre, tal e como se especifica no punto 3.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Expor e dar resposta a cuestións científicas sinxelas, utilizando diferentes técnicas, instrumentos e modelos propios do pensamento científico, para interpretar e explicar feitos e fenómenos que ocorren no medio natural.	1-2-3		2-4	1-2		4		
OBX2 - Coñecer e tomar conciencia do propio corpo, así como das emocións e sentimentos propios e alleos, aplicando o coñecemento científico, para desenvolver hábitos saudables e para conseguir o benestar físico, emocional e social.			5		1-2-3	3		
OBX3 - Identificar as características dos diferentes elementos ou sistemas do medio natural, analizando a súa organización e propiedades, e establecendo relacións entre estes, para recoñecer o seu valor, conservalo, melloralo e emprender accións para o seu uso responsable.			1-2-4-5	1		4	1	1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Identificar as causas e consecuencias da intervención humana na contorna, para mellorar a capacidade de afrontar problemas, buscar solucións e actuar de maneira individual e cooperativa na súa resolución, e para poñer en práctica estilos de vida sustentables e consecuentes co respecto, o coidado e a protección das persoas e do planeta.	5		2-5		4	1-3-4	1	
OBX5 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura, responsable e eficiente, para buscar información, comunicarse e traballar de maneira individual, en equipo e en rede, e para reelaborar e crear contido dixital de acordo coas necesidades dixitais do contexto educativo.	3		4	1-2-3-4-5				4
OBX6 - Resolver problemas a través de proxectos de deseño e da aplicación do pensamento computacional, para xerar cooperativamente un produto creativo e innovador que responda a necesidades concretas.			3-4	5	3-4-5		1-3	4

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Iguais e diferentes	O núcleo motivador da unidade é o propio corpo humano, traballando as principais partes do corpo e os hábitos saudables para o seu coidado.	20	18	X		
2	Coidámonos	A unidade céntrase no coñecemento dos órganos dos sentidos, a súa relación co medio e os hábitos saudables relacionados co benestar emocional e social.	20	18	X		
3	Perdidos na granxa	O punto de partida son os seres vivos que coñecen, diferenciándoos dos seres inertes e as relacións que se establecen no medio entre seres humanos, animais e plantas.	15	18		X	
4	Cantos animais!	A motivación da unidade parte dos animais. Traballaranse os animais salvaxes e domésticos, vertebrados e invertebrados, así como súas características propias.	15	18		X	
5	As plantas están vivas!	O coñecemento das plantas é a parte máis importante desta unidade. Traballaranse os diferentes tipos de plantas, o seu coidado e características.	15	17			X
6	Cantas cousas diferentes!	Os diferentes tipos de materiais e as máquinas e aparellos serán o eixe fundamental da unidade. O alumnado coñecerá a orixe dos diferentes materiais e o seu uso e conservación, así como a identificación das partes e o funcionamento das máquinas.	15	16			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Iguais e diferentes	18

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Recoñecer hábitos de vida saudables, valorando a importancia dunha alimentación variada, equilibrada e sustentable, a hixiene, o exercicio físico, o contacto coa natureza, o descanso e o uso adecuado das tecnoloxías.	Recoñecer hábitos de vida saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso axeitado.	PE	65
CA2.5 - Coñecer as principais partes do corpo, identificando os órganos implicados na realización das funcións vitais.	Coñecer as principais partes do corpo.		
CA1.2 - Buscar información sinxela de diferentes fontes seguras e fiables de forma guiada, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural.	Buscar información de forma guiada para as súas investigacións.	TI	35
CA1.3 - Participar en experimentos guiados, de maneira individual ou en equipo, utilizando diferentes técnicas de indagación, empregando instrumentos de forma segura e rexistrando datos de maneira sinxela.	Participar en experimentos de maneira guiada, empregando instrumentos de forma segura e rexistrando datos sinxelos.		
CA1.4 - Comunicar de forma oral ou gráfica o resultado das investigacións con axuda dun guión, comparando a información e resultados obtidos coas predicións realizadas.	Comunicar os resultados das investigacións realizadas con axuda dun guión.		
CA4.1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura.	Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura.		
CA4.2 - Realizar, de forma guiada, un produto final sinxelo que dea solución a un problema de deseño, probando en equipo diferentes prototipos e utilizando de forma segura os materiais adecuados.	Realizar un proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá.		
CA4.4 - Traballar de forma cooperativa respectando as normas básicas de convivencia.	Traballar en equipo respectando as normas de convivencia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fomento da curiosidade e da iniciativa na realización das diferentes investigacións a través da observación e formulación de hipótese. - Iniciación ás técnicas de indagación, de maneira individual ou en equipo, adecuadas ás necesidades da investigación. - Realización de experimentos sinxelos utilizando o método científico de forma guiada. - Uso de instrumentos para realizar observacións e medicións sinxelas rexistrando os datos obtidos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Elaboración guiada de textos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións. - Hábitos saudables relacionados co benestar físico do ser humano: hixiene, alimentación variada, equilibrada e sustentable, exercicio físico, contacto coa natureza, descanso e coidado do corpo como medio para previr posibles enfermidades. - Identificación e descrición das partes do corpo humano. - Dixitalización da contorna persoal de aprendizaxe: - Identificación de dispositivos e recursos da contorna dixital de aprendizaxe segundo o contexto educativo. - Proxectos de deseño e pensamento computacional: - Identificación e manipulación de materiais, ferramentas e obxectos adecuados para a montaxe dun proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá. - Estratexias básicas de traballo en equipo.

UD	Título da UD	Duración
2	Coidámonos	18

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Coñecer as principais partes do corpo, identificando os órganos implicados na realización das funcións vitais.	Coñecer os órganos máis importantes.	PE	35
CA1.2 - Buscar información sinxela de diferentes fontes seguras e fiables de forma guiada, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural.	Buscar información de forma guiada para as súas investigacións.	TI	65
CA1.3 - Participar en experimentos guiados, de maneira individual ou en equipo, utilizando diferentes técnicas de indagación, empregando instrumentos de forma segura e rexistrando datos de maneira sinxela.	Participar en experimentos de maneira guiada, empregando instrumentos de forma segura.		
CA1.4 - Comunicar de forma oral ou gráfica o resultado das investigacións con axuda dun guión, comparando a información e resultados obtidos coas predicións realizadas.	Comunicar os resultados das investigacións realizadas con axuda dun guión.		
CA2.6 - Distinguir accións que favorezan o benestar emocional e social recoñecendo as emocións propias e as dos demais e identificando as relacións familiares e escolares ás que pertence.	Identificar as emocións propias e as dos demais.		
CA4.1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura.	Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura.		

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Realizar, de forma guiada, un produto final sinxelo que dea solución a un problema de deseño, probando en equipo diferentes prototipos e utilizando de forma segura os materiais adecuados.	Realizar un proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá.		
CA4.3 - Participar na resolución guiada de problemas sinxelos de programación utilizando o pensamento computacional.	Realizar programacións a través de robots educativos e aplicacións sinxelas de programación.		
CA4.4 - Traballar de forma cooperativa respectando as normas básicas de convivencia.	Traballar en equipo respectando as normas de convivencia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fomento da curiosidade e da iniciativa na realización das diferentes investigacións a través da observación e formulación de hipótese. - Iniciación ás técnicas de indagación, de maneira individual ou en equipo, adecuadas ás necesidades da investigación. - Realización de experimentos sinxelos utilizando o método científico de forma guiada. - Uso de instrumentos para realizar observacións e medicións sinxelas rexistrando os datos obtidos. - Vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Elaboración guiada de textos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións. - Coñecemento e experimentación cos órganos dos sentidos para relacionarse coa súa contorna. - Hábitos saudables relacionados co benestar emocional e social: identificación e verbalización das propias emocións e respecto polas dos demais. - Dixitalización da contorna persoal de aprendizaxe: - Identificación de dispositivos e recursos da contorna dixital de aprendizaxe segundo o contexto educativo. - Recursos dixitais para comunicarse con persoas coñecidas en contornas coñecidas e seguros. - Proxectos de deseño e pensamento computacional: - Identificación e manipulación de materiais, ferramentas e obxectos adecuados para a montaxe dun proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá. - Iniciación á programación adaptándose ao nivel de comprensión e á súa manipulación (plataformas dixitais de iniciación á programación, robótica educativa). - Estratexias básicas de traballo en equipo.

UD	Título da UD	Duración
3	Perdidos na granxa	18

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural a través de metodoloxías de indagación, utilizando as ferramentas e procesos adecuados de forma pautada.	Recoñecer as características e a organización dos seres vivos do seu entorno, diferenciándoos dos seres inertes.	PE	30
CA1.1 - Formular preguntas e realizar predicións sobre obxectos, feitos e fenómenos próximos a través da observación.	Formular preguntas sobre feitos e fenómenos próximos a través da observación.	TI	70
CA1.2 - Buscar información sinxela de diferentes fontes seguras e fiables de forma guiada, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural.	Buscar información de forma guiada para as súas investigacións.		
CA1.3 - Participar en experimentos guiados, de maneira individual ou en equipo, utilizando diferentes técnicas de indagación, empregando instrumentos de forma segura e rexistrando datos de maneira sinxela.	Participar en experimentos de maneira guiada, empregando instrumentos de forma segura.		
CA1.4 - Comunicar de forma oral ou gráfica o resultado das investigacións con axuda dun guión, comparando a información e resultados obtidos coas predicións realizadas.	Comunicar os resultados das investigacións realizadas con axuda dun guión.		
CA2.2 - Recoñecer conexións sinxelas e directas entre diferentes elementos do medio natural por medio da observación, a manipulación e a experimentación.	Recoñecer conexións entre os seres vivos do seu entorno.		
CA3.3 - Mostrar hábitos de vida sustentable e tomar conciencia da importancia do respecto, dos coidados e da protección do planeta, identificando a relación da vida das persoas coas súas accións sobre os elementos e recursos do medio.	Amosar hábitos de vida sustentable, tomando conciencia do impacto das súas accións sobre o medio natural.		
CA4.1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura.	Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura.		
CA4.2 - Realizar, de forma guiada, un produto final sinxelo que dea solución a un problema de deseño, probando en equipo diferentes prototipos e utilizando de forma segura os materiais adecuados.	Realizar un proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá.		
CA4.4 - Traballar de forma cooperativa respectando as normas básicas de convivencia.	Traballar en equipo respectando as normas de convivencia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Iniciación ao coñecemento científico presente na vida cotiá tendo en conta a importancia do coidado do planeta. - Fomento da curiosidade e da iniciativa na realización das diferentes investigacións a través da observación e formulación de hipótese. - Iniciación ás técnicas de indagación, de maneira individual ou en equipo, adecuadas ás necesidades da investigación. - Realización de experimentos sinxelos utilizando o método científico de forma guiada. - Uso de instrumentos para realizar observacións e medicións sinxelas rexistrando os datos obtidos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Elaboración guiada de textos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións. - Necesidades básicas dos seres vivos e a diferenza cos obxectos inertes. - As relacións entre os seres humanos, os animais e as plantas. - Uso responsable dos materiais: reducir, reutilizar e reciclar. - Dixitalización da contorna persoal de aprendizaxe: - Identificación de dispositivos e recursos da contorna dixital de aprendizaxe segundo o contexto educativo. - Proxectos de deseño e pensamento computacional: - Identificación e manipulación de materiais, ferramentas e obxectos adecuados para a montaxe dun proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá. - Estratexias básicas de traballo en equipo.

UD	Título da UD	Duración
4	Cantos animais!	18

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural a través de metodoloxías de indagación, utilizando as ferramentas e procesos adecuados de forma pautada.	Recoñecer as características e a organización dos seres vivos do seu entorno, diferenciándoos dos seres inertes.	PE	40
CA1.2 - Buscar información sinxela de diferentes fontes seguras e fiables de forma guiada, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural.	Buscar información de forma guiada para as súas investigacións.	TI	60
CA1.3 - Participar en experimentos guiados, de maneira individual ou en equipo, utilizando diferentes técnicas de indagación, empregando instrumentos de forma segura e rexistrando datos de maneira sinxela.	Participar en experimentos de maneira guiada, empregando instrumentos de forma segura.		
CA1.4 - Comunicar de forma oral ou gráfica o resultado das investigacións con axuda dun guión, comparando a información e resultados obtidos coas predicións realizadas.	Comunicar os resultados das investigacións realizadas con axuda dun guión.		
CA2.3 - Mostrar actitudes de respecto para o gozo da natureza, recoñecéndoa como un ben común.	Mostrar actitudes de respecto cara a natureza.		
CA4.1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura.	Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura.		

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Realizar, de forma guiada, un produto final sinxelo que dea solución a un problema de deseño, probando en equipo diferentes prototipos e utilizando de forma segura os materiais adecuados.	Realizar un proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá.		
CA4.3 - Participar na resolución guiada de problemas sinxelos de programación utilizando o pensamento computacional.	Realizar programacións a través de robots educativos e aplicacións sinxelas de programación.		
CA4.4 - Traballar de forma cooperativa respectando as normas básicas de convivencia.	Traballar en equipo respectando as normas de convivencia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fomento da curiosidade e da iniciativa na realización das diferentes investigacións a través da observación e formulación de hipótese. - Iniciación ás técnicas de indagación, de maneira individual ou en equipo, adecuadas ás necesidades da investigación. - Realización de experimentos sinxelos utilizando o método científico de forma guiada. - Uso de instrumentos para realizar observacións e medicións sinxelas rexistrando os datos obtidos. - Vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Elaboración guiada de textos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións. - Observación e identificación de animais e plantas da súa contorna a partir das súas características observables. - Coidado e respecto cara aos seres vivos e a contorna no que viven. - Dixitalización da contorna persoal de aprendizaxe: - Identificación de dispositivos e recursos da contorna dixital de aprendizaxe segundo o contexto educativo. - Proxectos de deseño e pensamento computacional: - Identificación e manipulación de materiais, ferramentas e obxectos adecuados para a montaxe dun proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá. - Iniciación á programación adaptándose ao nivel de comprensión e á súa manipulación (plataformas dixitais de iniciación á programación, robótica educativa). - Estratexias básicas de traballo en equipo.

UD	Título da UD	Duración
5	As plantas están vivas!	17

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural a través de metodoloxías de indagación, utilizando as ferramentas e procesos adecuados de forma pautada.	Recoñecer as características dos seres vivos do seu entorno, diferenciándoos dos seres inertes.	PE	40
CA1.2 - Buscar información sinxela de diferentes fontes seguras e fiables de forma guiada, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural.	Buscar información de forma guiada para as súas investigacións.	TI	60
CA1.3 - Participar en experimentos guiados, de maneira individual ou en equipo, utilizando diferentes técnicas de indagación, empregando instrumentos de forma segura e rexistrando datos de maneira sinxela.	Participar en experimentos de maneira guiada, empregando instrumentos de forma segura.		
CA1.4 - Comunicar de forma oral ou gráfica o resultado das investigacións con axuda dun guión, comparando a información e resultados obtidos coas predicións realizadas.	Comunicar os resultados das investigacións realizadas con axuda dun guión.		
CA2.3 - Mostrar actitudes de respecto para o gozo da natureza, recoñecéndoa como un ben común.	Mostrar actitudes de respecto cara a natureza.		
CA4.1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura.	Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura.		
CA4.2 - Realizar, de forma guiada, un produto final sinxelo que dea solución a un problema de deseño, probando en equipo diferentes prototipos e utilizando de forma segura os materiais adecuados.	Realizar un proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá.		
CA4.4 - Traballar de forma cooperativa respectando as normas básicas de convivencia.	Traballar en equipo respectando as normas de convivencia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fomento da curiosidade e da iniciativa na realización das diferentes investigacións a través da observación e formulación de hipótese. - Iniciación ás técnicas de indagación, de maneira individual ou en equipo, adecuadas ás necesidades da investigación. - Realización de experimentos sinxelos utilizando o método científico de forma guiada. - Uso de instrumentos para realizar observacións e medicións sinxelas rexistrando os datos obtidos. - Vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Elaboración guiada de textos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións. - Observación e identificación de animais e plantas da súa contorna a partir das súas características observables. - Coidado e respecto cara aos seres vivos e a contorna no que viven. - Dixitalización da contorna persoal de aprendizaxe: - Identificación de dispositivos e recursos da contorna dixital de aprendizaxe segundo o contexto educativo.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Proxectos de deseño e pensamento computacional: - Identificación e manipulación de materiais, ferramentas e obxectos adecuados para a montaxe dun proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá. - Estratexias básicas de traballo en equipo.

UD	Título da UD	Duración
6	Cantas cousas diferentes!	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Recoñecer as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural a través de metodoloxías de indagación e utilizando as ferramentas e procesos adecuados de forma pautada.	Recoñecer as propiedades e características dos materiais que forman os obxectos da súa vida cotiá.	PE	30
CA1.2 - Buscar información sinxela de diferentes fontes seguras e fiables de forma guiada, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural.	Buscar información de forma guiada para as súas investigacións.		
CA1.3 - Participar en experimentos guiados, de maneira individual ou en equipo, utilizando diferentes técnicas de indagación, empregando instrumentos de forma segura e rexistrando datos de maneira sinxela.	Participar en experimentos de maneira guiada, empregando instrumentos de forma segura.		
CA1.4 - Comunicar de forma oral ou gráfica o resultado das investigacións con axuda dun guión, comparando a información e resultados obtidos coas predicións realizadas.	Comunicar os resultados das investigacións realizadas con axuda dun guión.		
CA3.2 - Analizar o efecto das forzas sobre determinados obxectos de uso común realizando experiencias sinxelas con máquinas e aparellos.	Identificar o uso de máquinas e aparellos na súa vida cotiá.		
CA3.3 - Mostrar hábitos de vida sustentable e tomar conciencia da importancia do respecto, dos coidados e da protección do planeta, identificando a relación da vida das persoas coas súas accións sobre os elementos e recursos do medio.	Adquirir hábitos de vida sustentable, tomando conciencia do impacto das súas accións sobre o medio natural.	TI	70
CA4.1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura.	Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura.		
CA4.2 - Realizar, de forma guiada, un produto final sinxelo que dea solución a un problema de deseño, probando en equipo diferentes prototipos e utilizando de forma segura os materiais adecuados.	Realizar un proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá.		
CA4.3 - Participar na resolución guiada de problemas sinxelos de programación utilizando o pensamento computacional.	Realizar programación a través de robots educativos e aplicacións sinxelas de programación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Traballar de forma cooperativa respectando as normas básicas de convivencia.	Traballar en equipo respectando as normas de convivencia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fomento da curiosidade e da iniciativa na realización das diferentes investigacións a través da observación e formulación de hipótese. - Iniciación ás técnicas de indagación, de maneira individual ou en equipo, adecuadas ás necesidades da investigación. - Realización de experimentos sinxelos utilizando o método científico de forma guiada. - Uso de instrumentos para realizar observacións e medicións sinxelas rexistrando os datos obtidos. - Vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Elaboración guiada de textos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións. - Tipos de materiais segundo a súa orixe. - Propiedades observables dos materiais (cor, dureza, cheiro, sabor e textura) e o seu uso en obxectos da vida cotiá. - Cambios observables na materia a través da súa experimentación. - Observación e identificación de máquinas e aparellos na súa vida cotiá. - Uso responsable dos materiais: reducir, reutilizar e reciclar. - Dixitalización da contorna persoal de aprendizaxe: - Identificación de dispositivos e recursos da contorna dixital de aprendizaxe segundo o contexto educativo. - Coñecemento dos compoñentes básicos dun computador. - Proxectos de deseño e pensamento computacional: - Identificación e manipulación de materiais, ferramentas e obxectos adecuados para a montaxe dun proxecto sinxelo relacionado coa vida cotiá. - Iniciación á programación adaptándose ao nivel de comprensión e á súa manipulación (plataformas dixitais de iniciación á programación, robótica educativa). - Estratexias básicas de traballo en equipo.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Teremos en conta no traballo diario os seguintes principios metodolóxicos ademais das distintas modalidades de agrupamentos e organización de espazos e tempos.

a) Principios metodolóxicos

As estratexias didácticas son o conxunto de procedementos que o alumno adquire e emprega de xeito intencional co obxectivo de aprender significativamente e solucionar problemas, este tipo de estratexias deben enfocarse de cara a un proceso de ensinanza aprendizaxe que forme a un alumnado autónomo, crítico e dinámico, para iso os principios metodolóxicos nos que baseamos a proposta son os seguintes:

Dende a perspectiva epistemolóxica das diferentes áreas de coñecemento, teremos en conta os seguintes aspectos para levar a cabo unha educación de calidade:

- En cada momento hai que ter en conta o coñecemento que provén das experiencias previas e das situacións novas do alumnado.
- O coñecemento é o resultado da interacción entre as experiencias previas e as situacións novas; polo que, máis que transmitirse, constrúese mediante a práctica, co cal se pon de relevo o seu carácter construtivista, social e interactivo.
- Calquera coñecemento pode ter diferentes lecturas. Ensinar/aprender supón contrastar perspectivas, enriquecer esquemas conceptuais con novas contribucións por parte de todos, superar as lagoas e emendar os erros.
- O ensino debe buscar interaccións cada vez máis ricas e significativas entre os elementos proporcionados por diferentes soportes (textos, audiovisuais, etc.), mediadores (docentes, compañeiros, pais), métodos (didácticas: xeral e especiais) e situacións ou feitos (da vida cotiá, descubrimentos, centros de interese, etc.).

Dende a perspectiva psicolóxica:

- Partir do nivel de desenvolvemento do alumnado.
- Das súas características evolutivo-madurativas específicas, en xeral.
- Do seu nivel de competencia cognitiva e metacognitiva.
- Dos coñecementos previamente construídos.
- Asegurar aprendizaxes construtivas e significativas.
- Diagnosticando os coñecementos previos que posúe.
- Conectando e integrando os contidos e estratexias previos cos novos por vivir e aprender. O alumnado, co que sabe e grazas á maneira como o profesor ou a profesora lle presentan a información, reorganiza o seu coñecemento entrando en novas dimensións, transferindo ese coñecemento a outras situacións, descubrindo os principios e procesos que o explican, mellorando a súa capacidade organizativa comprensiva para outras experiencias, ideas, valores e procesos de pensamento que vai adquirir dentro e fóra da aula.
- Favorecer a aprendizaxe autónoma.
- Desenvolvendo o profesorado un modelo curricular de natureza procesual que asegure que os alumnos e as alumnas realicen aprendizaxes significativas por si mesmos, aprendendo a aprender, adquirindo estratexias cognitivas e metacognitivas que favorezan o asentamento dunha boa memoria comprensiva (semántica). Modelo que, partindo do establecemento de redes conceptuais que permitan representar toda a estrutura da materia de xeito sinxelo e claro, das cales se poidan formar os esquemas conceptuais e cognitivos oportunos, permita a xeración de mapas cognitivos que establezan relacións entre os distintos contidos e faciliten a percepción da súa estrutura ao dar resposta adecuada aos tres interrogantes que a ciencia se fai: que (descrición) e os seus detalles (cales, como, onde e cando), por que (explicación) e para que (intervención).
- Modificando progresivamente os esquemas previos do coñecemento dos alumnos e das alumnas, desde o saber cotián ata o saber científico.
- Potenciar a actividade.
- Facilitando a reflexión á hora da acción.
- Posibilitando que o alumno e a alumna cheguen a facer aquelas actividades que aínda non son capaces de realizar sos, pero si coa axuda conveniente (zona de desenvolvemento potencial).

Dende a perspectiva pedagóxica, centrarémonos en:

- Partir dunha avaliación inicial, específica e global.
- Das súas aptitudes e actitudes.
- Das súas necesidades e intereses.
- Dos seus coñecementos previos, xerais e por áreas.
- Motivar axeitadamente.
- Creando situacións que conecten cos seus intereses e expectativas, partindo das súas propias experiencias.
- Propiciando un clima de comunicación, cooperación e harmonía nas relacións.
- Espertando unha motivación intrínseca que potencie o gusto por aprender, especialmente a través dunha atribución causal positiva, tanto do profesorado como do propio alumnado.
- Analizar os esquemas previos de coñecemento.

- Asegurando que se posúen os requisitos básicos para poder abordar a seguinte nova aprendizaxe.
- Reforzando os conceptos previos máis débiles e sensibles.

- Fomentar a zona de desenvolvemento potencial na adquisición dos novos coñecementos.
- Incorporando mediante a actitude docente o exemplo adecuado que se debe seguir (currículo implícito ou latente).
- Facilitando que poida desenvolver a súa actividade coa mínima axuda necesaria.
- Consolidando os enlaces entre os coñecementos previos e os novos.
- Estruturando e dosificando os novos contidos conceptuais de forma apropiada (redes, esquemas e mapas).
- Promovendo a funcionalidade das aprendizaxes, aplicándoas e transferíndoas a outras situacións ou contidos diferentes.
- Tendo moi en conta os coñecementos de cada materia, respectando a súa estrutura epistemolóxica, a súa lóxica interna específica e os avances do momento.

Especificamente, estes principios deben facilitar:

- A conexión co nivel de desenvolvemento real e potencial dos alumnos e das alumnas, atendendo ás súas diferenzas individuais e partindo do próximo para chegar ao afastado. Esta atención á diversidade requirirá a elaboración de programas específicos que asuman a función compensadora que pretende a Educación Primaria.
- A comunicación a través do diálogo e a apertura a outras formas de pensar e obrar.
- Un clima afectivo rico en vivencias baseadas no respecto mutuo, que procure a motivación necesaria para despertar, manter e incrementar o interese dos alumnos e das alumnas.
- Progreso do xeral ao particular, de forma cíclica, en función do pensamento globalizado do alumno e da alumna, integrando as áreas coa formulación de contidos conceptuais, procedimentais e actitudinais comúns, tendo en conta a transversabilidade do currículo.
- A adaptación da acción educativa ás diferenzas persoais (capacidade, intereses e ritmo de aprendizaxe), como base do desenvolvemento integral e autónomo.
- Espírito de grupo co exercicio da participación e a cooperación, practicando a aprendizaxe grupal, a interacción e a interrelación de iguais e de discentes e docente.
- A organización de contidos, de xeito que exista harmonía entre as metas e os medios que se utilizan para acadalas.
- A actividade constante do alumno e da alumna, xa que se entende como ferramenta básica da aprendizaxe autorregulada.
- A flexibilidade adecuada nas diversas situacións de aprendizaxe, tanto na selección da metodoloxía máis aconsellable en cada caso como nos aspectos organizativos espazo-temporais.
- A aprendizaxe construtivo-significativa, partindo da consolidación do saber anterior e do reforzo daquel que permita enlazar os organizadores previos co novo coñecemento que se debe adquirir.
- Xogo como elemento motivador fundamental na construción da moralidade, xa que regula o paso da heteronomía á autonomía persoal e social.
- A creatividade de alumnos e de alumnas e de docentes, como forma diversificada e enriquecedora de comunicación.
- Tránsito desde a formación de conceptos e a aplicación de procedementos á construción de hábitos e á definición de actitudes, que culmine a consolidación de valores e o respecto polas normas.
- Contacto escola-familia como marco afectivo-efectivo de relacións e, por extensión, de toda a comunidade educativa.

b-Medidas metodolóxicas que se levan a cabo na aula de 1º de primaria:

Falamos de Actuacións dirixidas a prever ou compensar dificultades leves mediante a adecuación do currículo ordinario, sin alterar ningún dos elementos esenciais, co fin de que a diversidade do alumnado alcance as capacidades establecidas nos obxetivos xerais de nivel. Poden ser xerais ou singulares.

Xerais

Son o conxunto de medidas dirixidas a prever dificultades mediante a adecuación dalgún dos elementos curriculares, sin alterar a súa natureza e/ou medidas organizativas que se levan a cabo desde niveis iniciais de planificación.

Entre elas destaco as seguintes:

- Adecuación de obxetivos: Priorízanse os obxetivos para o alumnado que mostra máis necesidades.
- Organización de contidos en ámbitos integradores.
- Búscase a participación activa de todo o alumnado por igual.
- Aprendizaxe cooperativo
- Aprendizaxe individual. Coma titora conto con apoio da especialista de pedagogía terapéutica nas horas onde se

imparten as materias instrumentais, co fin de conseguir que existan a menores dificultades e diferenzas de nivel entre o alumnado.

-Fomento da participación mediante:

-Combinar diferentes tipos de actividades.

-Desenrolo de estratexias que favorezan a autonomía no aprendizaxe

-Variar os tempos. Ser permisivo cos mesmos, tendo en conta as características individuais do alumnado

-Traballar o nivel afectivo posto que inda son nenos pequenos.

-Reflexionar sobre os procesos de ensinanza pola miña parte: adecuación e reaxuste.

-Reunións periódicas do equipo docente. Seguimento dos casos e intervención cando a situación o aconselle.

Singulares

Conxunto de medidas dirixidas a prever e/ou compensar dificultades, mediante modificacións organizativas e/ou de elementos curriculares, sin alterar ningún dos elementos esenciais. Son:

- Medidas de ampliación e profundización
- Actividades de recuperación e reforzo

b-Medidas organizativas:

-Modalidade do reforzo:

Anterior a actividade:

Búscase crear un clima positivo de cooperación, favorecendo as relacións interpersoais así como xenerar un estilo de ensinanza máis dinámico, participativo e aberto.

Trátase de buscar a participación nas actividades de ensinanza-aprendizaxe, vocabulario novo, conceptos básicos, consignas de traballo, etc.

Esto permite adiantarse ás necesidades dos alumnos-as, reforzando a súa autoestima e axúdalle a seguir a clase de forma máis cómoda e proveitosa

Posterior á actividade.

Axústase máis ás necesidades individuais, respeta os ritmos de aprendizaxe e pode reducir a ansiedade do alumno-a durante a clase.

-Simultánea á actividade.

Adaptacións na metodoloxía, recursos e contidos axustándose ás necesidades individuais.

c) Agrupamentos:

A diversidade de agrupamentos proporciona unha mellor explotación das actividades escolares e constitúe un instrumento de adecuación metodolóxica ás necesidades dos alumnos. Os criterios de distribución do alumnado por aulas son moi diversos e teremos en conta aspectos como o punto de partida dos alumnos ao chegaren ao inicio do ciclo e curso, as peculiaridades educativas do centro e a natureza da área ou actividade.

Os criterios máis empregados na agrupación de alumnos serán o equilibrio nos grupos, o rendemento académico e ritmo de aprendizaxe, os intereses, a motivación e a natureza da área ou da actividade, fomentando na medida do posible a aprendizaxe entre iguais, a cooperación e o traballo colaborativo, a cohesión do grupo, o traballo por proxectos, a atención á diversidade, a pertenza ao centro, a mediación en conflitos e a relación co contorno e cos servizos da comunidade.

Segundo as características e necesidades do alumnado, e segundo a natureza disciplinar da actividade ou área, os tipos de agrupamentos máis empregados son: Grupo aula, pequeno grupo, equipos de traballo cooperativo e grupos de actividade, empregando unha gran parte do tempo ao traballo individualizado. En xeral, isto variará en función da actividade en cuestión, pero en principio utilizarase principalmente o pequeno grupo, variando os compoñentes do mesmo.

d) Organización dos espazos

Os espazos organizaranse de formas diversas:

- Espazos propios do grupo aula: Zona de traballo, zona de xogos e zona de plastilina e lectura.
- Outros espazos do centro: Algúns destes espazos son a biblioteca, sala de informática, aula multimedia, patio, pavillón, pistas, radio, clases das especialistas...

e) Materiais e recursos.

Libros de Vicens-Vives. Material elaborado pola titora ou por outros especialistas. Pantalla dixital. Biblioteca de aula e de centro. Material elaborado pola titora para as rutinas de primeira hora e outras de orixe decorativo co fin de ir acostumándoos para a etapa de primaria sen agobios, pensados para o seu disfrute persoal.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Recursos persoais
Recursos materiais
Recursos tecnolóxicos
Recursos dixitais
Recursos espaciais

RECURSOS PERSOAIS: Formado por todos os profesionais do centro educativo, como son o profesorado titor, persoal especialista en AL e PT, departamento de orientación, mestres especialistas, etc. Ademais, hai que destacar os recursos persoais externos nos cales nos podemos apoiar, como son as familias, o E.O.E. e todas aquelas organizacións institucionais que nos axuden na nosa labor como docentes.

RECURSOS MATERIAIS: Entre os materiais pódense destacar: material didáctico (libros de Vicens-Vives e outras aportacións que considere necesarias), material funxible (cadernos, lapis, folios, cartolinas...), plastilina e outras pastas para modelar. Material de decoración da clase, tanto sexa da mesma editorial ou elaborado pola titora, deberá ser visual.

RECURSOS TECNOLÓXICOS: ordenadores, pizarras dixitais, proxectores, internet.

RECURSOS DIXITAIS: aula virtual, vídeos educativos, libros dixitais, e outros de fácil manexo que vaian surxindo durante as diversas actividades curriculares.

RECURSOS ESPACIAIS: a propia aula ordinaria, a biblioteca do centro, o patio de recreo, aula de música, aula de inglés, pavillón, pista cuberta, aula das especialista de A.L e P.T así como os diversos espazos da contorna.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial será o punto de referencia para a adecuación do proceso de ensino aprendizaxe (a finais do mes de setembro, comezo de outubro), revisarase a documentación académica do alumnado correspondente e comunicarémonos co titor do curso anterior, sempre e cando sexa posible (neste caso a titora de infantil). Ademais aplicarase unha proba inicial, escrita ou oral que determinará o punto de partida para o desenvolvemento curricular, adecuando as características do alumnado e dando resposta á atención á diversidade. Neste caso concreto, a titora de infantil segue no centro, por eso é moito mais fácil ter unha información de axuda previa de cada alumno. Esta reunión levouse a cabo antes de comezar as clases.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	20	20	15	15	15	15	100
Proba escrita	65	35	30	40	40	30	41
Táboa de indicadores	35	65	70	60	60	70	59

Criterios de cualificación:

Para avaliar teranse en conta os seguintes criterios de cualificación

- Probas escritas e orais: ponderarase cun 70% (nas probas escritas terase en conta o ortografía, presentación e adecuación aos contidos)
- Traballo diario: ponderarase cun 10% (igualmente a ter en conta ortografía e presentación)
- Actitude do alumno/a: ponderarase cun 10% (actitude ante o traballo diario, comportamento, implicación nas tarefas etc).
- Presentación da libreta (tendo en conta a realización de tarefas feitas e a corrección posterior de ser necesario) : 10%.

Tendo en conta que cada curso académico está dividido en tres periodos ou avaliacións no que se emitirán cualificacións seguindo os criterios de anteriormente citados, reflectirase en forma numérica coas xa coñecidas equivalencias de INSUFICIENTE, SUFICIENTE, BEN, NOTABLE E SOBRESALIENTE.

Unha vez obtidos os resultados da avaliación, o alumnado promocionará ao curso seguinte sempre e cando acado o desenvolvemento correspondente das competencias básicas e un axeitado grado de madurez.

Accederase tamén ao seguinte curso cando as aprendizaxes non acadadas non sexan un obstáculo para seguir satisfactoriamente ao novo curso. Neste caso, o centro educativo adoptará as medidas precisas para que o alumnado reciba os apoios necesarios para a recuperación de ditas aprendizaxes.

Tamén se poderá acceder ao novo curso inda que as aprendizaxes non estén acadadas cando se considere que de algunha forma “é máis positivo que o alumno supere o curso a nivel integración e relación cos semellantes que se repetise o mesmo”.

Cando o alumnado non cumpra as condicións establecidas no parágrafo anterior, permanecerá un ano máis no curso, tendo en conta que esta medida só se poderá adoptar unha soa vez ao longo de toda a etapa educativa. Esta medida deberá ir acompañada dun plan específico de reforzo educativo que os centros educativos organizarán de acordo co que estableza a Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

Destacar que o alumnado seguindo a nova Ley de Educación e priorizando este aspecto ante o exposto anteriormente, tan só podera repetir nos cursos pares.

Criterios de recuperación:

Realización de agrupamentos flexibles para a atención ao alumnado nun grupo específico, con carácter temporal e aberto, e coa finalidade de facilitar a integración do alumnado no seu grupo ordinario e que, en ningún caso, suporá discriminación para o alumnado máis necesitado de apoio.

- Apoio en grupos ordinarios mediante un segundo profesor ou profesora dentro da aula, preferentemente para reforzar as aprendizaxes instrumentais básicas, no caso do alumnado que presente un importante desfase no seu nivel de aprendizaxe nas necesidades educativas concretas das áreas de Lingua castelá e literatura, lingua galega e

literatura e de Matemáticas.

Medidas de tipo curricular

-Programas de reforzo de áreas ou materias instrumentais básicas.

Estes programas teñen como fin asegurar as aprendizaxes básicas de Lingua castelá/galega e literatura, e Matemáticas que permitan ao alumnado seguir con aproveitamento as ensinanzas de educación primaria.

Os programas de reforzo das áreas ou materias instrumentais básicas están dirixidos ao alumnado que se atope nalgunha das situacións seguintes:

-O alumnado que non promocionou

-O alumnado que, aínda ascendendo de curso, non superou algunha das áreas ou materias instrumentais do curso anterior .

-O alumnado no que se detecten, en calquera momento do curso, dificultades nas áreas ou materias instrumentais .

O alumnado que supere os déficits de aprendizaxe detectados abandonará o programa de forma inmediata e incorporárase a outras actividades programadas para o grupo no que se atope escolarizado.

Programas de adaptación curricular.

A identificación e valoración das necesidades educativas deste alumnado realizarase, o máis cedo posible, por persoal coa debida cualificación e de acordo co procedemento establecido pola administración, e a súa escolarización rexeráse polos principios de normalización, inclusión escolar e social, flexibilización e personalización do ensino.

A adaptación curricular é unha medida de modificación dos elementos do currículo, co fin de dar resposta ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.No presente curso, en principio non temos ningún alumno que necesite A.C

6. Medidas de atención á diversidade

Para unha axeitada atención á diversidade, ademais dos principios metodolóxicos descritos, hai que ter presente as seguintes medidas de atención á diversidade:

- Adecuación da Programación de Aula ás características do alumnado en canto flexibilización da temporalización e a contemplación de actividades de reforzo ou ampliación
- Reforzo educativo dentro/fóra da aula
- Acción tutorial
- Adaptacións curriculares, con carácter extraordinario.

Para por en marcha estas medidas contaremos en todo momento coa colaboración do Departamento de Orientación (orientadora, mestra de audición e linguaxe e mestra de pedagogía terapéutica).

No centro existen os seguintes documentos onde se establecen as distintas medidas de atención á diversidade: o Proxecto Educativo (PE) , o Proxecto Curricular Educativo (PCE), o Plan de Acción Tutorial (PAT), Normas de Organización e Funcionamento (NOF) e a Programación Xeral Anual (PXA).

Trabállanse dende o PE os valores de solidariedade e cooperación, participación , integridade, responsabilidade, liberdade, educación para a paz, autoestima, autonomía, seguridade, espírito crítico, escola non sexista..., téntase dar resposta ós intereses e necesidades de todo o alumnado dando prioridade a aqueles casos que, pola súa complexidade, presenten maiores necesidades de atención. Implicámonos nestas medidas todo o profesorado, familia e persoas que participen en cada caso en particular, sexan ou non da comunidade educativa.

Os agrupamentos faranse seguindo os criterios de heteroxeneidade e non discriminación, o alumnado con NEE será distribuído intentando incluír no mesmo grupo a aqueles nenos e nenas que teñan necesidades similares.

Imos propoñer as seguintes actuacións para atender as necesidades especiais dentro deste curso escolar, (non podendo metelas todas neste plan pois resulta imposible pola limitación de espazo). Estas medidas de actuación serán asumidas polo profesor titor da aula en colaboración co PT e AL contando co asesoramento do DO e o EOE.

O programa de actuación de cada caso particular estará contemplado no PAT dun xeito máis específico e amplo.

- Programa de modificación de conduta para evitar comportamentos improcedentes.
- Programa de concienciación e aceptación das diferenzas.
- Plan para previr dificultades de lecto-escritura

- Nofc que recollerá normas do centro en relación ás medidas organizativas que teñan en conta ó alumnado con NEE. Como: actitudes de convivencia e non discriminación con relación ás diferenzas individuais.
- Plan de adaptación e avaliación inicial para educación infantil.
- Medidas de flexibilización de tempos, espazos e ratios
- Un grupo de adquisición de linguas para alumnos de incorporación tardía
- Eliminación de barreiras arquitectónicas
- Elaboración de adaptacións curriculares e programas de reforzo educativo.

Dende a PXA respecto das medidas a levar a cabo, destacar as actividades extraescolares e complementarias que van permitir unha maior interacción do profesorado/ familia/ alumnado/ entorno.

Flexibilización de horarios do profesorado e alumnado para garantir unha atención máis personalizada e por en práctica a organización dos grupos para poder atender a aqueles alumnos que presentan desfase curricular.

Procuraremos en todo momento que a atención ó alumnado con NEE se desenvolva considerando o principio de normalización, integración e inclusión tomando sempre como referencia a aula ordinaria na que o traballo dos titores e especialistas será coordinado.

Gradación dos contidos en cada área ou materia especificando:

1. Contidos mínimos esixibles para superar a área ou materia (en torno a estes contidos articulándose medidas curriculares de atención á diversidade)
2. Contidos e procedementos de afondamento
3. Criterios de avaliación mínimos para superar cada área ou materia
4. Actividades tipo recuperación e reforzo en cada área ou materia.

Ademais os equipos de ciclo e os departamentos didácticos colaborarán cos titores e co Departamento de Orientación na prevención, detección e atención ás dificultades de aprendizaxe a través das seguintes actuacións:

1. Participación na avaliación inicial
2. Participación na avaliación psicopedagóxica aportando datos relevantes
3. Docencia, en caso de dispoñibilidade horaria, con respecto a apoios ordinarios

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - A comprensión de lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o fomento da creatividade, do espírito científico e do emprendemento.	X	X	X	X	X	X
ET.2 - A igualdade entre mulleres e homes, a educación para a paz, a educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sostible e a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual.			X	X	X	X
ET.3 - Prestarase especial atención á orientación educativa, á acción tutorial e á educación emocional e en valores.	X	X	X			

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.4 - A prevención e resolución pacífica de conflitos e o rexeitamento da violencia.	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Evitaranse os comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.	X					
ET.6 - O alumnado participe en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.	X	X	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
Saídas á contorna	Nas que coñeceremos os ecosistemas máis próximos.
Saídas culturais	Visita a un museo, exposicións, cine...
Charlas formativas	Familias, profesionais de distintos ámbitos laborais, ou outras institucións.
Obradoiros	Relaxación e xestión de emocións, cociña saudable, primeiros auxilios, prácticas saudables no deporte...
Conmemoracións	Recollidas no calendario escolar, como poden ser : Día Mundial da Saúde, do Medio Ambiente, dos Dereitos do Consumidor, Día Internacional da Muller?

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Funcionalidade da programación.

Coherencia entre os obxectivos e os contidos.
Actividades adecuadas.
Estilo de ensinanza.
Rol do docente.
Temporalización.
Organización dos recursos materiais.
Medidas de atención á diversidade.
Motivación do alumnado.
Procedementos de avaliación.

Descrición:

Respondendo a estas cuestións, poderemos planificar mellor a programación en cada momento que consideremos oportuno co fin de mellorar a nosa práctica docente e os resultados do noso alumnado.

1. Procedemento

- No que respecta aos obxectivos:
    - Conseguimos chegar a un acordo con respecto ao obxectivos que se perseguen en cada nivel?
    - Estes obxectivos están secuenciados con respecto aos de niveis anteriores?
    - Concretáronse o suficiente como para guiar a nosa intervención educativa?
    - Fan referencia ás capacidades coas que se relacionan cada unha das áreas?
  - No que se refire aos contidos:
    - Están secuenciados con respecto aos previstos nos cursos anteriores?
    - Explicitan os mínimos esixibles para cada curso?
    - Relaciónanse de xeito natural cos temas de carácter transversal (educación en valores, fomento de la lectura e TIC) e cos intereses e a vida cotiá del alumnado?
      - Planificáronse as relacións dos contidos desta materia cos doutras materias que cursa o alumnado neste ciclo, para dotar de sentido global e funcionalidade as aprendizaxes?
    - No relativo á metodoloxía:
      - Están previstas axudas pedagóxicas dentro das explicacións?
        - Os materiais curriculares que serven de apoio a esta Programación foron valorados e seleccionados atendendo aos seus aspectos técnico, curricular e de educación en valores?
        - Adecuáronse os espazos previstos segundo a funcionalidade dos mesmo?
        - Equilibrouse o uso dos distintos tipos de agrupamentos nas diferentes actividades: gran grupo, pequenos grupos, parellas e individualmente?
      - No relacionado coa avaliación:
        - Explicitáronse correctamente los criterios de avaliación e o grado mínimo en que hai que acadalos?
        - As técnicas e instrumentos de avaliación escollidas facilitan a obtención de abundante información sobre o que aprendeu cada alumno?
        - Definíronse correctamente os criterios de cualificación e comunicáronse ao alumnado/ familias?
        - Realizouse un adecuado seguimento do alumnado con materias pendentes de ciclos anteriores e do alumnado que repite curso?
      - No que se refire ao Alumnado con Necesidade Específica de Apoio Educativo:
        - Coordináronse as medidas educativas que precisan coa Programación de Aula en relación a elementos organizativos (espazos, tempos, materiais, agrupamentos,...) e a elementos curriculares (obxectivos didácticos, contidos, explicacións, actividades, procedementos de avaliación).
- O equipo docente, mensualmente, ten a oportunidade de avaliar o proceso de ensinanza. Ademais deste momento

semanal de avaliación da nosa práctica, existen outros como o trimestral e o anual. Trimestralmente, realizamos un balance dos obxectivos e contidos logrados, o que nos permite introducir as modificacións oportunas na programación de cara ao seguinte trimestre. A final de curso, este balance realízase en relación co conseguido en todo o curso dentro do marco da "Memoria Final de Curso".

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Este punto está especificado correctamente no 8.1

9. Outros apartados